

Rekomendacje w zakresie wpływu wzrostu cen energii na osoby ubogie i zagrożone ubóstwem

Informacja sygnalna

W Polsce w 2019 r. zasięg ubóstwa ustawowego był równy 9,0%, w. ubóstwa relatywnego doświadczało 13,0% osób w gospodarstwach domowych. Najbardziej zagrożeni są rolnicy i osoby utrzymujące się z innych niezarobkowych źródeł oraz rodziny z 3 i więcej dzieci¹. Należy podkreślić, że obecna sytuacja na pewno przyczyni się do powiększenia sfery ubóstwa a u wielu osób nastąpi istotne zmniejszenie prywatnych środków inwestycyjnych – szczególnie w sektorach dotkniętych epidemią – turystyka, gastronomia, usługi kulturalno-rozrywkowe i inne z nimi wprost lub pośrednio powiązane np. sprzedaż pamiątek, wyrobów tradycyjnych etc.

Jedną z konstatacji raportu Ubóstwo energetyczne w Polsce jest to, że „Należy spodziewać się, że w przypadku braku lub niewystarczającej polityki publicznej wspierającej grupę ubogich energetycznie, w wyniku proponowanych regulacji prawnych i wymogów z niej wynikających wzrośnie poziom ubóstwa energetycznego w Polsce.²”

Obecnie Rząd i KE chcą, by od 2024 r. ceny gazu dla Kowalskiego nie były już państwowo regulowane. Za 3 lata zapłacimy zatem tyle, ile zażąda dostawca³.

Obecnie ceny gazu dla gospodarstw domowych są niższe o 50% od cen gazu dla odbiorców przemysłowych. Co oznacza w dłuższym czasie już 50% wyżkę cen. Do tego w UE to zazwyczaj ceny gazu są dla odbiorców domowych wyższe niż dla przedsiębiorców. Ceny gazu w Holandii i są droższe od cen gazu w Polsce o 100%.

Już od stycznia wyższe rachunki za prąd o ok 11-12% czekają gospodarstwa domowe, i firmy. Wg Instytut Energetyki Odnawialnej (IEO) opłaty za prąd będą rosły nieprzerwanie do roku 2040

1 Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2019 roku GUS, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/zasieg-ubostwa-ekonomicznego-w-polsce-w-2019-roku,14,7.html>

2 Pracownia Badań Społecznych SGGW, UBÓSTWO ENERGETYCZNE W POLSCE

3 <https://www.money.pl/gospodarka/ceny-gazu-moga-wzrosnac-nawet-o-100-proc-rzad-nie-bedzie-juz-chronil-gospodarstw-domowych-co-zrobi-pgnig-6614105969674816a.html>

W ramach działań rządu i samorządów są kierowane specjalne środki na wymianę źródeł ogrzewania, termomodernizację. Musimy pamiętać jednak, że oszczędność z tych działań ma ograniczony zakres i niekoniecznie musi równoważyć rosnące ceny energii. Wzrost cen energii nie tylko pogłębi ubóstwo energetyczne ale i zdecydowanie poszerzy tą grupę. Co więcej szczególnie na obszarach wiejskich osoby wykluczone posiadające dom często nie są w stanie sprostać wymogom formalnym w zakresie wsparcia termomodernizacji. Większość prac w tym zakresie spadnie więc na służby społeczne w tym w szczególności na nowopowstające Centra Usług Społecznych.

Nasze rekomendacje:

- należy wesprzeć osoby ubogie i niezamożne (mogące wpaść w ubóstwo z powodu wzrostu ogrzewania) w zakresie finansowania wymiany ogrzewania, ocieplania domów, wymiany nieenergooszczędnych sprzętów AGD czy też źródeł oświetlenia;
- należy wesprzeć działania ośrodków pomocy społecznej w zakresie doradztwa dla osób ubogich i niezamożnych w celu określenia optymalnych warunków remontów i dostosowań w zakresie termomodernizacji i optymalizacji zużycia energii a także instalacji odnawialnych źródeł energii;
- rekomenduje się w przypadku osób niezamożnych z rezygnacji z wkładu własnego i refinansowania wydatków gdyż większości te osoby nie mogą założyć środków ani wnieść tego wkładu;
- w przypadku osób ubogich i niezamożnych nie należy ograniczać finansowania zmiany tylko do procesu termomodernizacji, instalacji odnawialnych źródeł energii, wymiany źródeł ciepła ale również energochłonnych sprzętów AGD czy też energochłonnych źródeł oświetlenia;
- uzależnienia wypłat środków ze strony OPS w przypadku braku chęci uczestnictwa w procesie termomodernizacji, wymiany źródeł ciepła, instalacji odnawialnych źródeł energii czy też optymalizacji zapotrzebowania na energię przez sprzęt AGD i źródła światła;
- ścisła współpraca z doradców energetycznych z pracownikami socjalnymi i pracownikami Centrów Usług Społecznych;
- należy wdrożyć proces szkoleń informacyjnych dla pracowników socjalnych i pracowników CUS i wolontariuszy w celu przedstawienia wyzwań związanych z wzrostem cen nośników energii i polityką ekologiczną, termomodernizacją, optymalizacją zużycia energii w zakresie AGD, źródeł oświetlenia, a także instalacji odnawialnych źródeł energii a także z rozwiązaniami w zakresie finansowania zmian;
- stworzenie funduszu na działania animacyjne w zakresie termomodernizacji, wymiany źródła ogrzewania jak i optymalizacji energetycznej sprzętów AGD i źródeł oświetlenia;

- konieczne jest kompleksowe podejście do optymalizacji wykorzystania źródeł energii przez osoby ubogie i niezamożne.

Więcej informacji: Antoni Sobolewski, tel 601 504 905, a.sobolewski@post.pl

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Sfinansowano przez Narodowy
Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze
środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich na lata
2018 – 2030

Program Rozwoju
Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Projekt „Nowa Przestrzeń Społeczna” jest finansowany przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków PROO na lata 2018-2030